

Eventyrlige Eventyr: Gjestespill i Beirut, Amman og Ramallah (våren 2010)

Danseforestillingen *Eventyrlige Eventyr* inviterer inn til et eventyrunivers med fargerike kombinasjoner av dans, teatrale karakterer og filmanimasjon som fascinerer og begeistrer. I kampen mellom det gode og det onde finnes referanser til samtid og eventyrtradisjonen.

Dette er historien om en magisk eventyrskog, en fantastisk eventyrskog, den mest eventyrlige eventyrskogen i hele verden! En skog som blinker og funkler! Men en dag stjeler den skumle skyggen Skuggan skogens hjerte: Gullskoene. Uten skoene dør skogen! Hvem kan hjelpe? Superheltinnene Snik og Snok, skogens selvutnevnte supervoktere, tar saken under egen kappe. Sammen legger de ut på et farefullt og krevende oppdrag for å redde eventyrskogen fra sin sikre død. Klarer de å få gullskoene ut av klørne på Skuggan, slik at skogen igjen blir den vakre eventyrlige skogen den en gang var?

16. april – 4. mai 2010 gjestet vi de internasjonale dansefestivalene **Beirut International Dance Platform (Bipod)**, **Amman Contemporary Dance Festival (ACDF)** og **Ramallah Contemporary Dance Festival (RCDF)**

Beirut 18. april: 1 forestilling, Monnot Theatre, Achrafieh, Beirut. 300 publikummere (skoleklasser fra Beirut og omegn, både muslimer og kristne, barn fra flyktingleirer, samt voksne publikummere (for det meste andre kompanier og organisatorer fra festivalen, samt Den norske ambassaden i Libanon).

Amman 21. april: 2 forestillinger, Al Hussein Cultural Centre. 1 matinéforestilling; 320 publikummere og 1 kveldsforestilling; ca. 250 publikummere. På matineen kl 10.00 var det inviterte skoleklasser fra Amman og omegn. På kveldsforestillingen var det betalende publikum bestående av familier, Den norske ambassaden i Jordan, Den britiske ambassaden i Jordan, journalister, samt internasjonale kompanier og lokale kunstner og utøvere i Jordan.

Ramallah 29. April: 1 forestilling, Al Kasaba Theatre, Ramallah. 280 publikummere. Publikum var familier, skoleklasser og andre deltagere ved festivalen, lokale og internasjonale kompanier, festivalledelsen, samt Goethe Instituttet i Ramallah og journalister fra aviser, radio og TV.

Forestillinger laget for barn

Ved alle festivalene ble *Eventyrlige Eventyr* sett på som en forestilling av spesiell betydning. Dette ble blant annet illustrert ved at *Eventyrlige Eventyr* var den eneste forestillingen som ved siden av Sasha Waltz (Tyskland) og Mathilde Monnier (Frankrike) turnerte ved alle tre festivalene. Forestillingen skulle fungere som en inngangsport til viktigheten av å rette større fokus på – og diskusjon rundt produksjoner myntet på barn, kvalitets- og kompetanseutvikling på området, samt underliggende holdning og verdiskapende arbeid i kraft av scenekunstproduksjoner. Dette sier noe om hvordan det har gitt en stor effekt i det kunstneriske uttrykket at Norge har hatt en satsing på produksjoner for barn og unge over tid. Vår ambisjon ved å lage barneproduksjoner er den samme som ved voksenproduksjoner, det skal ikke være noe skille på kvalitet, ambisjon og prosess.

Beirut:

Hvilken erfaring festivalene og områdene har med barneforestillinger er forskjellig. I Beirut har det vært/er liten satsning på barneproduksjoner. Eventyrlige Eventyr er også den første produksjonen laget for barn vist på BIPOD og dermed var kunstnerisk leder Omar Rajeh ambisjon med Eventyrlige Eventyr at denne forestillingen skulle være en døråpner for publikum blant annet slik at BIPOD neste år kan søke om midler til å ha en egen seksjon innlemmet i festivalprogrammet med produksjoner laget for barn myntet mot barn/familier og skoler. Beirut er på mange måter den mest liberale/åpne byen vi skulle besøke på turneen, men de har en sterkt sekulær samfunnsstruktur og det finnes mye rasisme mellom

sekt/familier der bla. religion blir brukt rasistisk på sosialt og politisk grunnlag. Som eksempel kom en ung, velkledd mamma trillende med vogn forbi teateret vi spilte på i Beirut (Achrafieh som er en kristen bydel). Da det var mange muslimske unger som strømmet inn i teateret spurte hun forferdet den kunstneriske lederen om det var opprettet en skole for muslimske barn i Achrafieh, nei sa Omar, dette er en dansefestival og nå skal de spilles en forestilling for barn inne i teateret. Hva?! snerret hun forferdet. Videre lurte han på om dette var problematisk for henne, "Selvfølgelig er dette problematisk, jeg vil ikke ha muslimske barn i Achrafieh!"

Dette lille eksempelet sier noe om hvilke brobyggings- og utdanningsmuligheter det ligger i forestillinger særlig laget for barn og unge, der deres politiske meninger og ståsted ikke enda er formet. Inne i teateret satt nemlig kristne og muslimske barn side om side og hylte begeistret om hverandre. Dette er selvfølgelig ikke nok til at store samfunnsendringer skal skje, men at det har en mulighet for positiv påvirkning i forhold til utdanning sosialt og kunstfaglig sett er det ingen tvil om.

Forestillingen ble tatt godt imot, publikum var engasjert og hylende begeistret. Vi hadde oversatt teksten i stykket til libanesisk, som var en publikumsvinner. Dessverre hadde de satt inn et innslag av hip hop rett etter forestillingen, for å "underholde" barna, dermed var barna litt sjenerte og mange hadde gått før vi fikk mulighet til å gå ut å møte dem for å høre om de hadde noen spørsmål eller refleksjoner rundt forestillingen. Dette var også en merkelig prioritering av festivalledelsen og sier vel også noe om hvordan en kanskje tenker at barn skal bare underholdes og ikke reflektere over det de ser.

Amman:

I Amman er fokuset på prosjekter laget for barn større enn i Beirut, særlig takket være arbeidet til The National Centre for Culture and Arts i Amman. Som arbeider med prosjekter for barn og unge, samt forestillinger rettet mot et ungt publikum. I utgangspunktet fungerer forestillingene de lager som en holdningskampanje. Det vanligste forestillingsformen er det de kaller "devised theatre" som tar for seg seksualitet, rasisme, vold etc. Dette er veldig viktig arbeid, men kan resultere i at det kunstneriske uttrykket blir lidende. Det er derfor et stort behov for forestillinger som kan gjøre begge deler ta sitt eget uttrykk på alvor og også ønske å si noe til sitt publikum.

Jordan har blitt et gradvis mer konservativt og lukket samfunn. Ved å bla kjapt gjennom en avis skjønner en at ytringsfriheten er begrenset. I gatebildet er kvinnen helt eller delvis tildekket. I følge Rania Kamhawi, kunstnerisk leder av ACDF og daglig leder av The National Centre for Culture and Arts, er dette en endring som har skjedd over de siste 15 årene. Rania Kamhawi, har to ambisjoner:

1. Trekke folket av Jordan til teateret hvor de får se et vidt spekter av uttrykksformer. Folket skal læres opp i samtidskultur.
2. Være en sosialpolitisk motsats til det stadig økende konservative regimet.

Eventyrlige Eventyr ble igjen mottatt med et engasjert og hylende begeistret publikum. Publikum ble også overrasket over at det var mulig å lage et helhetlig uttrykk mellom blant annet dans og video og historiefortelling. Tilbakemeldingen vi fikk fra det profesjonelle scenekunstmiljøet i Midtøsten-området var at det å kunne uttrykke et tilnærmet "symbiotisk" forhold mellom mediene brukt i forestillingen var nytt og veldig spennende. I tillegg til at dette også er brukt som et virkemiddel for å nå frem til barn ble en øyeåpner for vårt publikum. Dette ble vi veldig glade for å høre!

Vi deler Rania sitt syn på viktigheten med høy kvalitet i barnekunstproduksjoner, der en også har en klar oppfatning av hva som er det underliggende politiske budskapet i forestillingen. Vi møttes også på viktigheten med å presentere kvinnelige karakterer som kan utfordre et tradisjonelt kjønnsmonnster på en positiv måte. Der kvinnelige utøvere er helter i en forestilling som ikke spiller på en objektifisering av kvinnerollen er et underliggende, men likevel et tydelig, politisk budskap.

Ramallah

Da turen gikk videre til Israel og De palestinske områdene fikk turneen en ny dimensjon. Ramallah Contemporary Dance Festival er så mye mer enn bare en dansefestival. Fokuset er felleskap, sjenerøsitet og brobygging over landegrenser. Festivalen er inne på sitt 5 år og springer utifra interesseorganisasjonen Sareyyet Ramallah - First Ramallah Group. Sareyyet Ramallah er en palestinsk NGO som ble etablert i 1930 - altså feiret de sitt 80 års jubileum i 2010! Med et ønske om å engasjere, utvikle og bygge opp det palestinske sivile samfunnet driver de med aktiviteter forankret i friluft, sport, kunst og kultur. De har blant annet en danse - og musikk gruppe som opptrer jevnlig, samt en danseskole i tillegg til å arrangere RCDF.

Som de selv sier: "The festival aims at promoting dialogue and cultural exchange between the Palestinian people and the peoples of the world. It also aims to introduce a variety of contemporary dances to the Palestinian people and to develop the capabilities of those who work in the dance field in Palestine. The festival targets the Palestinian public in general and the youth sector in particular."

Viktigheten av et slikt arrangement har ringvirkninger langt utover det å spille forestillinger og møte nye mennesker. Bare den symbolske effekten er enorm; at mange kjente og ukjente utenlandske kunstnere velger å komme til Ramallah og presentere verkene sine, tross problemene med å få tillatelser, osv. At vi kommer til dem og ser hvordan de har det. Det er også tydelig hvor stolte de er av å kunne gjennomføre denne festivalen 5. året på rad - ta imot gjestende kompanier fra et internasjonalt miljø, presentere samtidsdans i Ramallah, bygge nettverk, utveksle kompetanse og erfaring – lokale med internasjonale. Og ikke minst er det viktig for oss og dem å få oppleve Palestina slik som de lever og opplever sin hverdag. Å være en del av denne festivalen ga definitivt en følelse av at man tok del i noe viktig og konstruktivt. Noe som kan og vil vokse videre hos alle deltagere og publikummere.

Ramallah Contemporary dance festival:

I Ramallah har de satset på barneproduksjoner over lengre tid som blant annet som et resultat av arbeidet til Sareyyet Ramallah. *Eventyrlige Eventyr* ble også her mottatt med stor jubel og kunstnerisk leder av festivalen Khaled Elayyan var raskt ute med å invitere oss tilbake med oppfølgeren til *Eventyrlige Eventyr*, *Snik og Snok på Månen*. I dette tilfellet vil vi arbeide for en utvidet turne på Vestbredden og Gaza (hvis dette er mulig). For oss var det oppløftende og morsomt at forestillingen leser så godt internasjonalt, barn og voksne ler og hoier på samme steder som det "norske" publikum vi er vant til å spille for. Referansene treffer og superheltene er identifiserbare.

Ved alle festivalene holdt vi også workshops for dansere, skuespillere, regissører, akademikere og teatervitere:

Sammendrag fra workshopene (hentet fra turnebloggen):

Workshop i studio til Maqmat Theatre Dance, Hamra, Beirut

Søndag 18. april holdt vi workshop i kontaktimprovisasjon for en gjeng ivrige påmeldte. Gruppen besto av profesjonelle dansere, skuespillere, improvisatører og amatører. Noen hadde gjort kontakt før, mens andre var helt ukjente med formen og hadde tatt med seg ballettskoene sine. Tross forskjellige forventninger til dagen kastet alle seg ivrige og uredde inn i arbeidet vi presenterte. Gruppen var veldig åpen og nysgjerrig, og ikke minst engasjerte. Vi hadde en kjempemorsom, spennende og lærerik dag. Tiden strakk så absolutt ikke til (3 timer er ingenting). Det virker som det er stor interesse for kontakt i Beirut, og vi er invitert tilbake til et lengre undervisningsopphold i september gjennom skoleprosjektet TAKWEEN (Prosjekt for etablering av et danseakademi/ høyere utdanning innen dans i Midtøsten basert i Beirut).

Workshop på The National Centre for Culture & Arts, Amman

Festivalledelsen til ACDF kom med en forespørsel om vi kunne holde et 3 timers seminar for teaterregissører, skuespillere og teaterpedagoger i Amman. Alle deltagerne var meget erfarne og dedikerte til produksjon og prosjekter både relatert til barn og voksen produksjoner. Etter å ha forhørt oss om deres behov baserte vi workshopen rundt 3 hovedpunkter:

1. Collaboration (working structure/process)
2. The making of interdisciplinary projects for stage (how to benefit from the expertise of the artists involved, how to navigate through using several medias in a production, finding common ground and mutual methods)
3. Productions for a younger audience

Vi diskuterte hva det betyr å kunne gi ansvarsområder til de forskjellige medarbeiderne (voksne eller barn) i en produksjon. Hvordan det på denne måten er mulig å benytte seg av ressursene innad i teamet som i vår erfaring teller positivt både i forhold til kostnader innad i prosjektet og læringsprosessen under produksjon. Det ble en større diskusjon rundt troen på "den ene visjonære skaper" av et prosjekt som var veldig interessant, der vi selvfølgelig også diskuterte en slags samfunnsideologi, der vi som er oppvokst i et sosial demokratisk samfunn har med oss andre ideer om samarbeid og dets premisser for suksess. Dette dro vi også med oss i hvordan vi pratet om metoder og praksiser innenfor interdisiplinært arbeid, der et hvert prosjekt også blir et resultat av utvekslingsprosessen mellom mediene involvert i prosessen. Videre ble forholdet med scenekunstproduksjon og bruk av video diskutert. I Jordan er dette uvant grunn for mange da det blir sett på som veldig kostbart (derimot er Tunis et foregangsland i de arabiske landene på dette området). Vi forklarte hvordan vi hadde arbeidet med våre videoanimatører i produksjonen *Eventyrlige Eventyr*, og laget produksjonen på et null budsjett- der utfordringene våre var hvordan vi kunne benytte oss av enkle løsninger som ikke koster som fellesnevnerer for produksjonen, og hvordan dette bidro til å definere det kunstneriske uttrykket til produksjonen.

I det siste punktet om hvordan en går frem for å lage forestillinger for barn, var alle deltagerne enige om at det er de samme metodene som brukes i produksjon for barn og voksne, selv om uttrykket blir forskjellig. Med dette inngår at en tar barnet seriøst og ikke undervurderer ets evne til å forstå en forestilling. De ble også veldig imponert over hvordan Norge har tatt produksjoner laget for og til barn på alvor, og dermed også hvordan kvaliteten på produksjonene har eskalert i takt med at det har blitt et satsningsområdet. Dette er noe de ønsker sterkt i Jordan og som det særlig arbeides hardt for på The National Centre for Culture & Arts. Det blir spennende å følge med på hvordan dette vil utvikle seg her i fremtiden.

Workshop Ramallah Cultural Palace

Man 26. april holdt vi workshop i regi av RCDF. I forkant hadde vi fått beskjed om at det var 48 påmeldte! Det var veldig gledelig og høre, samtidig som det nesten blir sårt. For det illustrerer så tydelig situasjonen som er her på Vestbredden. De er isolerte, det er vanskelig å komme seg både ut og inn, det er rett og slett en situasjon som er ganske håpløs. Samtidig er det et stort engasjement og ivrighet og en voldsom positivitet etter å gripe de mulighetene som oppstår. Som en av workshopdeltagerne sa med glimt i øyet; vi kaller Ramallah et 5 stjernes fengsel nå, vi har det bra her, vi har alt vi trenger, men det er som et fengsel. Vi holdt en to timers workshop i release teknikk/kontaktimprovisasjon. Gruppen var en veldig mottagelig, engasjert og nysgjerrig gjeng. Ettersom de alle hadde erfaring med dans i forskjellige former og var erfarne utøvere (om enn ikke i de teknikkene vi underviser) gikk undervisningen veldig lett. De to timene vi hadde fått til rådighet fløy forbi. Igjen skulle vi veldig gjerne hatt mere tid til å gå i dybden da det er et så veldig stort potensial her. Ettersom responsen på workshopen var veldig god ser vi nå på muligheten for å komme tilbake med et lengere undervisningsopphold for Sareyyet Ramallahs danselærere og utøvere.

Etterord: Kulturutveksling som verktøy til verdiskapning og som politisk våpen.

Vi er veldig fornøyd med turneen i Midtøsten. Vi har lært veldig mye på kort tid, knyttet kontakter og fått videre samarbeidsavtaler/visningsavtaler på samtlige steder. Alle stedene vi besøkte på turneen står ovenfor store sosiale og politiske utfordringer. Vi ser at gjennom å bidra til skape et miljø rundt kunst/dans er man delaktig i brobygging og kompetanseutveksling. For vår egen del er det viktig for oss som kunstnere/mennesker å få disse erfaringene og kunnskap om verdenen rundt oss. Dette er en viktige del av det som også er med på å forme vår kunstneriske utviklingen i forhold til tematikker/problemstillinger vi vil velge å ta for oss. Historien og det politiske fokuset på disse områdene (Israel og De palestinske områder særlig) er unikt, og det er også en stor del av vår (tidligere) og høyaktuelle politiske historie. For oss er det viktig at en er bevisst på hvilken rolle en har lyst til å ta eller ikke ta i disse problemstillingene. Som dansekunstnere er vi en del av et globalt nettverk, hvor de fleste aktørene reiser veldig mye og nettverker over hele verden, dette gir oss en funksjon i et globalt bilde, men også et ansvar for å være bevisste og tilegne oss kunnskap om områder vi arbeider i og menneskene vi møter. Gjennom dette kan vi også handle på det vi føler er viktig. Kunst har en unik rolle der den ofte kan fungere på siden av de byråkratiske politiske rammene, dermed kan kunst forme en stor del av den politiske motsatsen til for eksempel økende konservative styresett, sosiale og religiøse konflikter eller apartheidssystemet i Israel og Palestina. At kunsten kan innta en slik rolle, er viktig og en skulle gjerne sett mer av dette i Norge, altså her refererer vi til engasjement og viktigheten av kunst i vårt samfunn.

Siljeholm/Christophersen, Oslo, 9. juni 2010

www.siljeholm/christophersen.com, www.eventyrligeeventyr.blogspot.com